

FI lausuntopyyntö VV

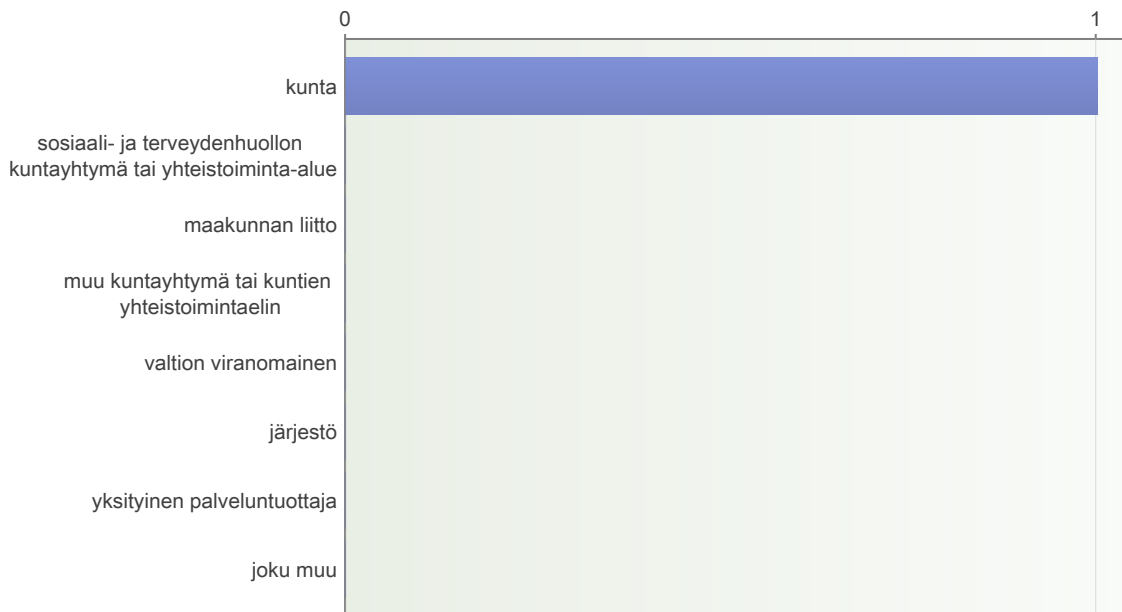
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot	Lausuntopyynnön käsittelypäivämäärä toimielimessä	Toimielimen nimi
Sonkajärven kunta	Päivi Hyryläinen	Simo Mäkinen	27.3.2017	Kunnanhallitus

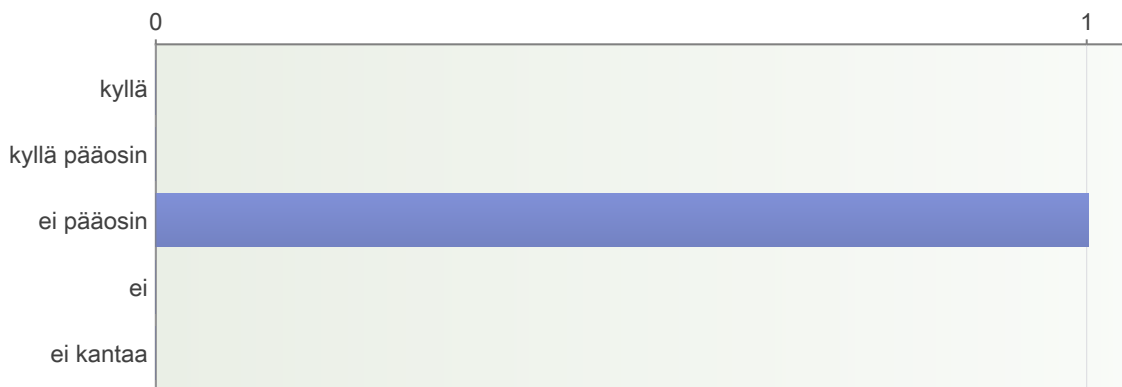
2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko uudistuksella kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta?

Vastaajien määrä: 1

4. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapauslainsäädännön hyvä toteuttaminen mahdollistaa sinänsä palveluitten yhdenvertaisen saavutettavuuden parantamisen.

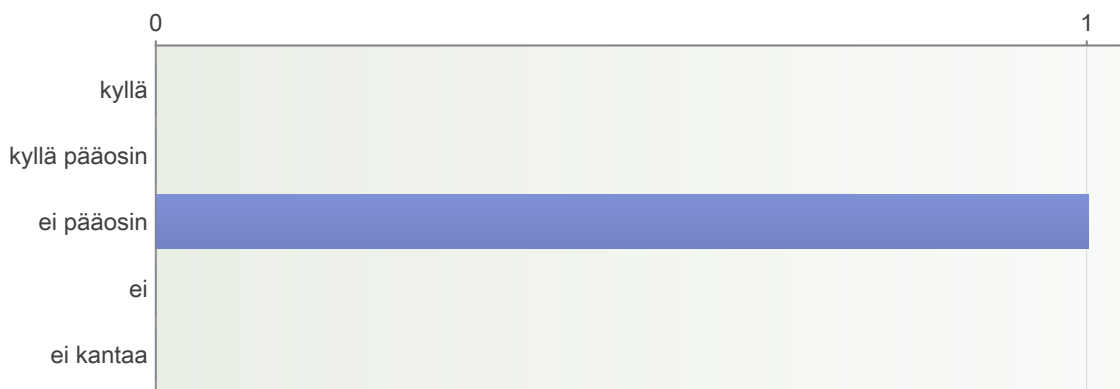
Pienillä paikkakunnilla tosiasiallisesti valinnanvapaus saattaa jäädä toteutumatta, sillä yksityiset palveluntuottajat eivät ehkä kiinnostu pienistä markkinoista.

Isoilla, väkirikkailla paikkakunnilla valinnanvapaus todennäköisesti toteutuu hyvin, niissä asukkaat voivat valita palvelun tarjoajista ja niissä esim. palvelusetelijärjestelmä antaa valinnan mahdollisuutta.

Valinnanvapaus myös pirstaloittaa palvelun, jolloin ohjaus ja valvonta on haasteellista.

5. 2. Edistääkö uudistus tarkoituksenmukaisella tavalla asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

6. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

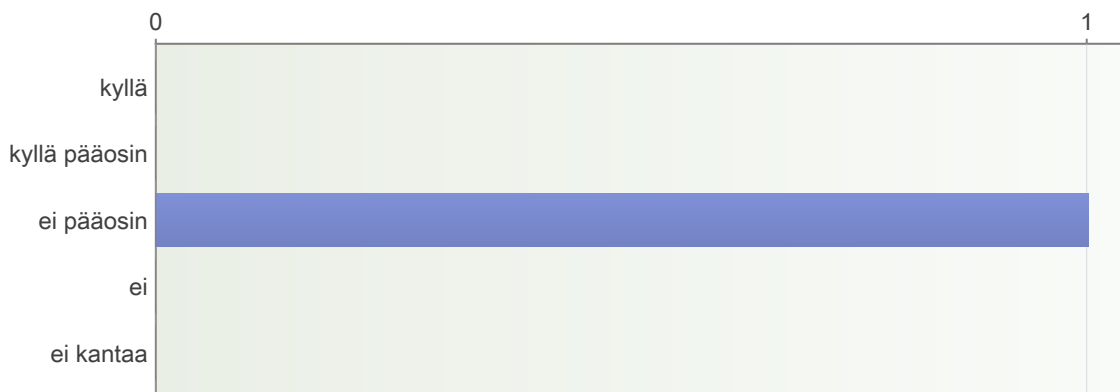
- Asiakkaan vaikutusmahdollisuudet omiin palveluihin toteutuvat siellä, missä tosiasiallisesti on mahdollisuuksia valita eli isoissa keskuksissa.

Kaikilla asiakkailla ei myöskään ole samanlaisia mahdollisuuksia ja kykyä vaikuttaa palveluihinsa. Tämä koskee mm. iäkkäitä henkilöitä sekä erityisryhmiä (mm. mielenterveys- ja päihdepalvelujen asiakkaat).

On myös huomattava, että mm. palvelusetelien tosiasiallinen käyttömahdollisuus keskittyy isommille paikkakunnille.

7. 3. Antaako uudistus asiakkaalle riittävät mahdollisuudet hakeutua asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun?

Vastaajien määrä: 1

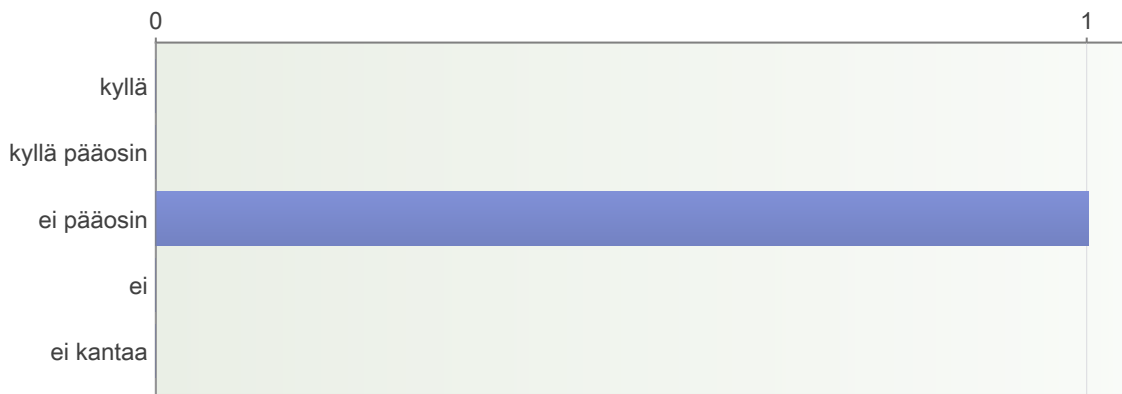
8. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Mahdollisuus hakeutua palveluihin riippuu täysin tarjonnasta ja asiakkaan kyvystä arvioida vaihtoehtoja. Esimerkiksi erityisryhmillä ei ole aina kykyä hakeutua itselle sopivimpaan palveluun.

9. 4. Jos asiakkaalla on laaja-alaisia palveluntarpeita, toteutuuko uudistuksessa asiakkaan mahdollisuus saada tarpeen mukaisella tavalla yhteensovitettuja palveluita?

Vastaajien määrä: 1

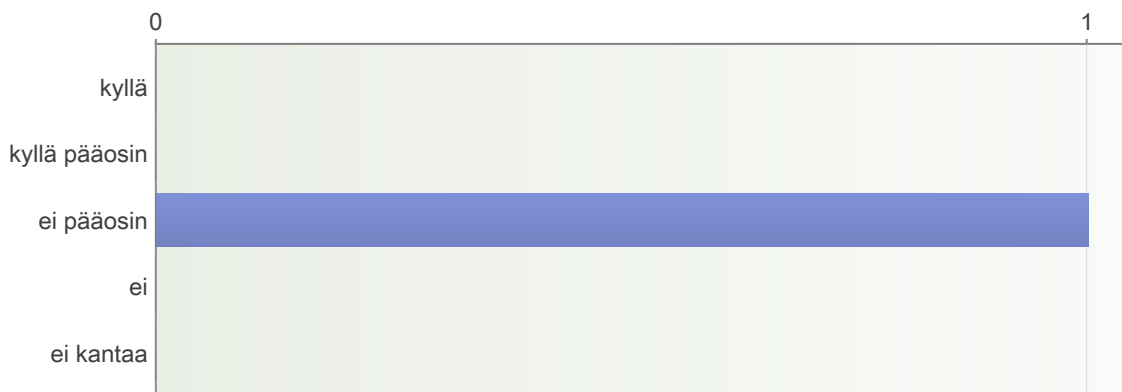
10. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Tämä on maakunnan vastuulla ja se on hyvin haasteellista palvelujen laadun ja laajuuden takia.

11. 5. Antaako uudistus riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite?

Vastaajien määrä: 1

12. Vapaamuotoiset huomiot.

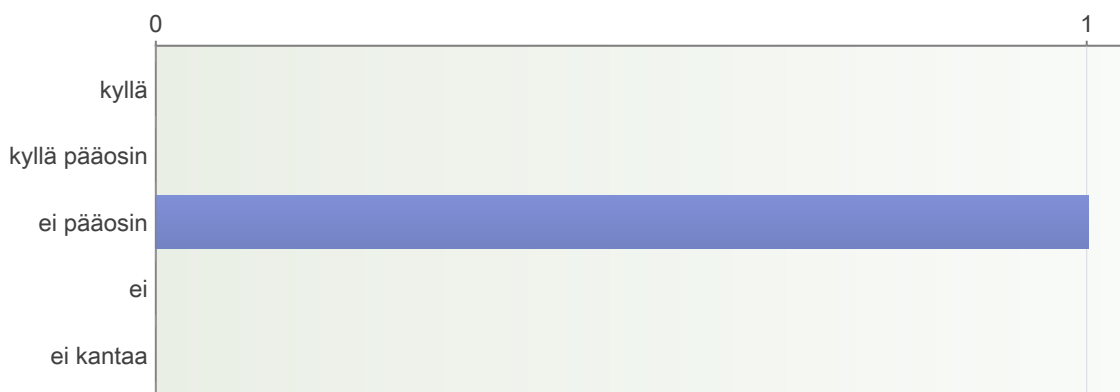
Vastaajien määrä: 1

- Alkuvaiheessa kustannukset väijäämättä kasvavat mm. muutostilanteen hallinnan, harmonisoinnin ja ICT-integraation takia. Pitkällä tähtäimellä kustannusten kasvun hillintä on mahdollista.

Kustannusten kasvun hillintä tulee toteuttaa tehokkaammalla ja laadukkaammalla palvelujen tuottamisella, ei palveluja ja palveluverkkoa karsimalla.

13. 6. Toteutuuko demokratia esityksessä riittäväällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Vastaajien määrä: 1

14. Vapaamuotoiset huomiot.

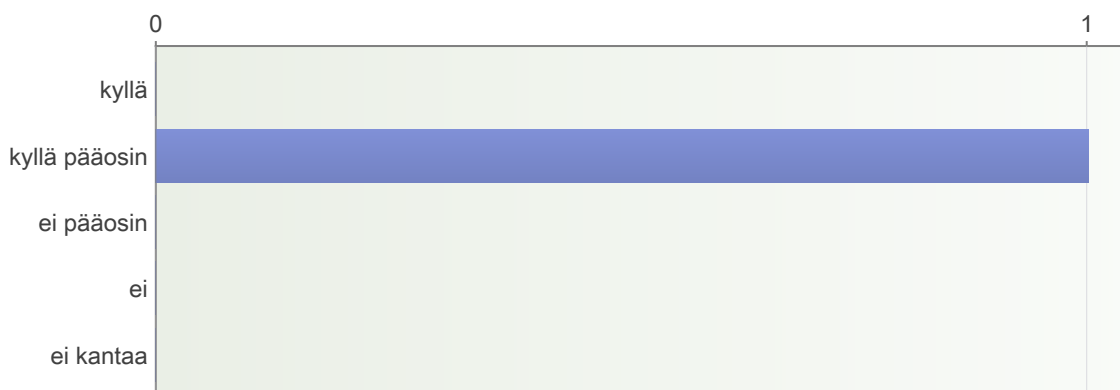
Vastaajien määrä: 1

- Maakunnalle ei tule todellista itsehallintoa, vaan valta keskittyy valtiolle.

Pienten kuntien mahdollisuudet vaikuttaa kapenevat edelleen.

15. 7. Edistääkö uudistus toimintatapojen muutosta ja uusien palveluinnovaatioiden käyttöönottoa, millä voidaan varautua tulevaisuuden haasteisiin?

Vastaajien määrä: 1

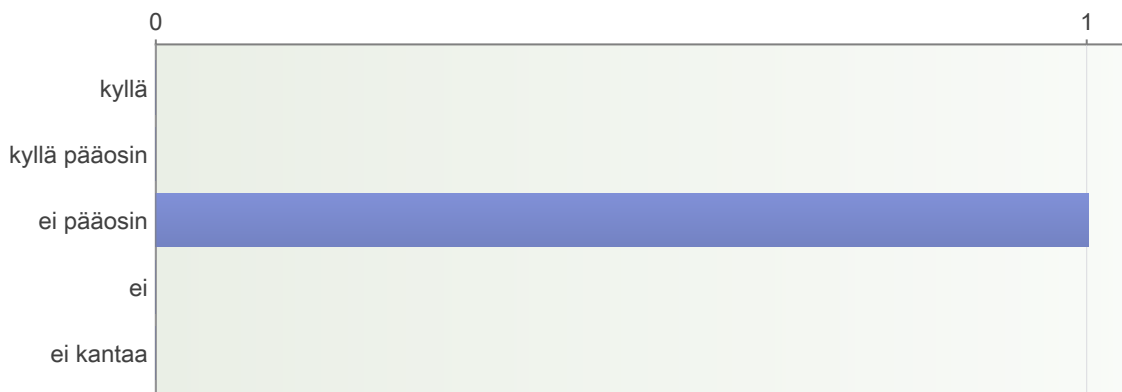
16. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Uudistus antaa tähän hyvän mahdollisuuden ja aito kilpailu edesauttaa toimintatapojen muutosta ja kehitystä.

17. 8. Sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslakiluonnoksen 3 luvussa säädettäisiin asiakkaan suoran valinnan sosiaali- ja terveystalvueluista. 8a. Ovatko säännökset suoran valinnan palveluista riittävän selkeitä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat yhtiöittettävien valinnanvapauspalveluiden piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

18. Jos ei, miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla maakunnat määrittelevät tarkemmin sote-keskuksissa tuotettavat perustason ja laajennetun perustason palvelut?

Ei vastauksia.

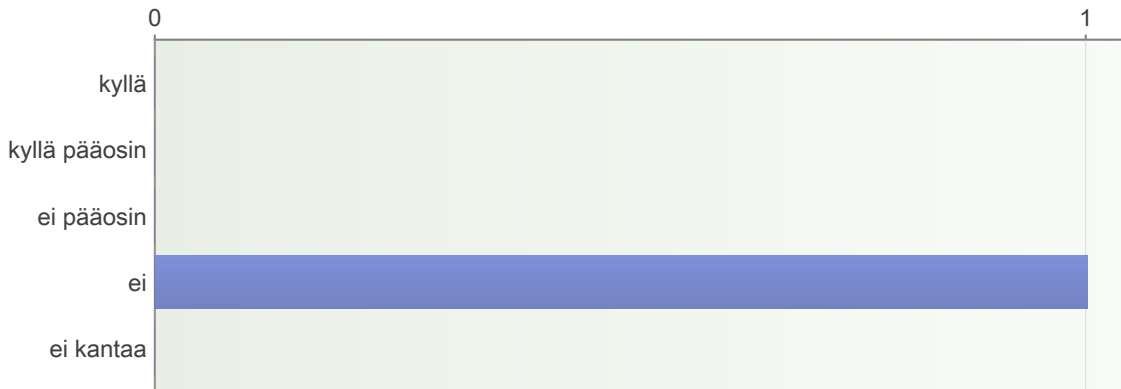
19. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Säännökset ovat tältä osin epäselviä ja tulkinnanvaraisia.

20. 8b. Turvaako maksusetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun kannon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

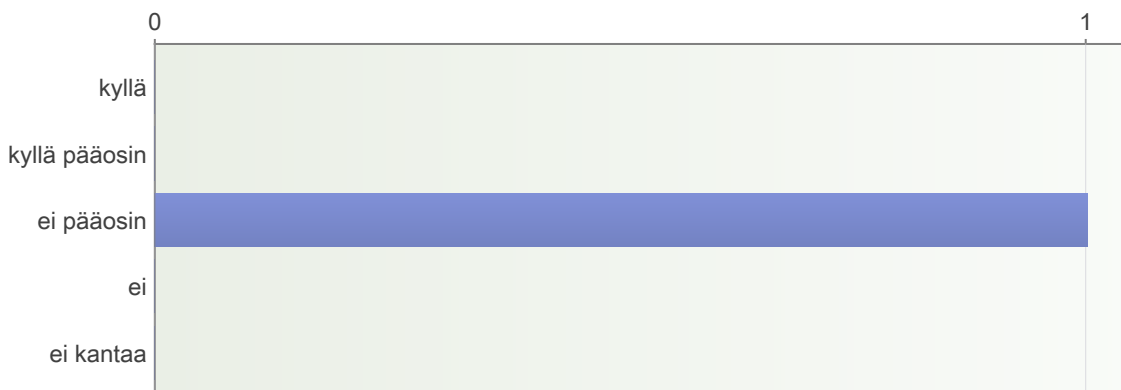
21. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maakunnilla ei ole ohjaus- tai vaikutusmahdollisuutta maksusetelipalvelun tuottajiin.

22. 8c. Onko maksusetelijärjestelmässä sote-keskuksen oikeuksista ja velvollisuuksista säädetty tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

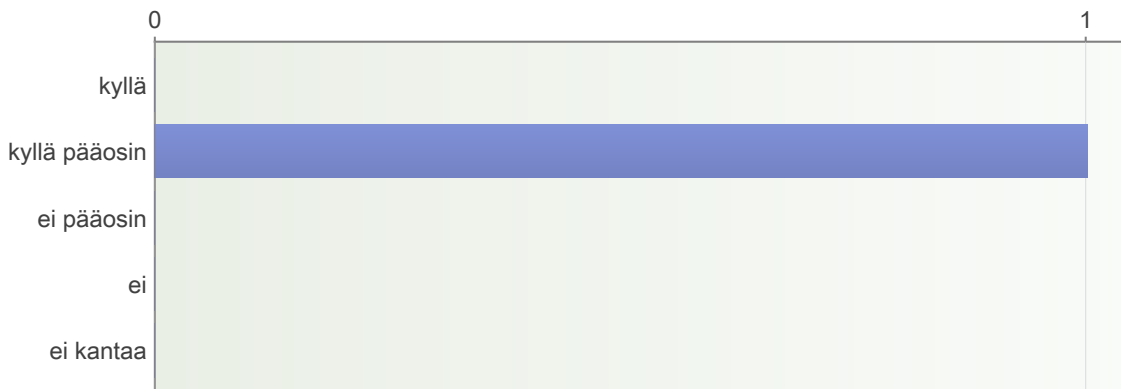
23. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Sote-keskuksella säilyy viimekätinen vastuu asiakkaan palvelukokonaisuudesta ja mahdollisuudet puuttua tai vaikuttaa esim. laatupoikkeamissa tai muissa ongelmatilanteissa ovat vähäiset.

24. 8d. Mahdollistaako maksusetelijärjestelmä asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

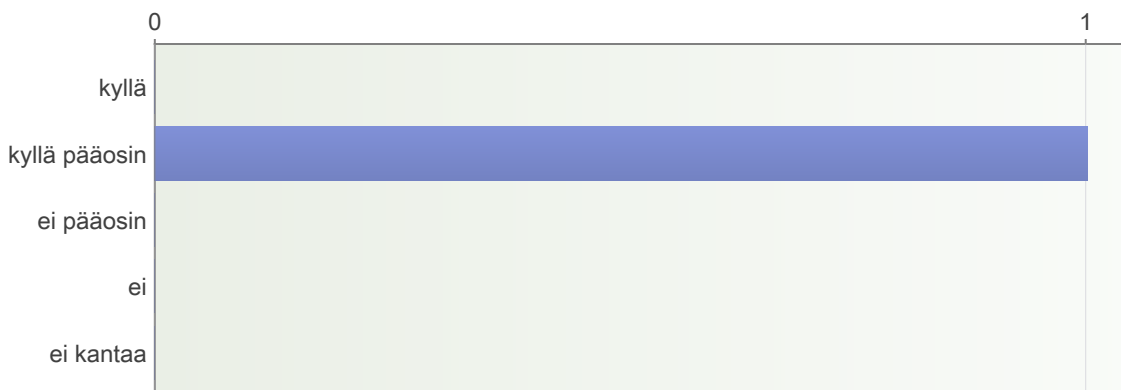
25. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Kyllä, mikäli asiakas osaa arvioida ja vertailla eri vaihtoehtoja ja osaa arvioida myös omaa todellista palvelun tarvettaan.

26. 9. Lakiluonnoksen 4 luvussa säädettäisiin asiakkaan mahdollisuuksista valita maakunnan liikelaitos ja sen toimipiste. Antavatko säännökset asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita palvelujen tuottaja?

Vastaajien määrä: 1

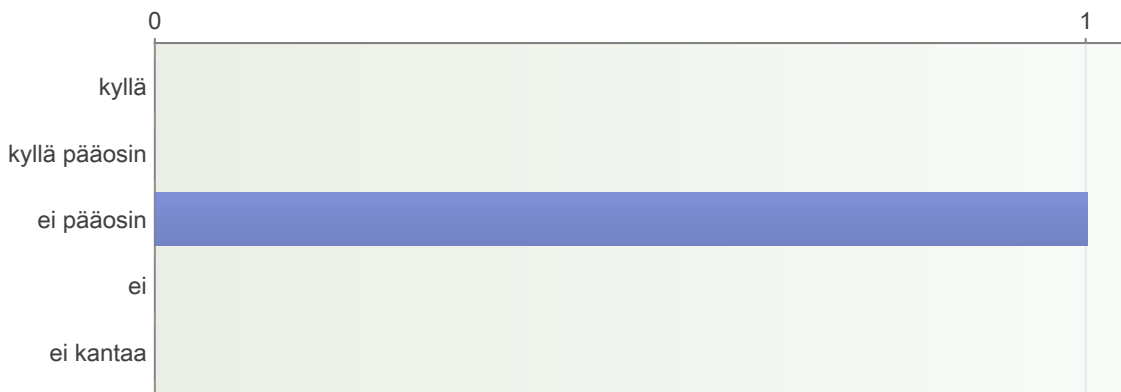
27. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Kyllä, mutta valintaoikeus ei saisi erityistapauksissa viivästyttää palvelujen käyttöä. Tämä koskee lähinnä mielenterveys- ja päihdepalveluja sekä lastensuojelua.

28. 10. Lakiluonnoksen 5 luvussa säädettäisiin asiakassetelin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. 10a. Ovatko säännökset asiakkaan aseman ja oikeuksien näkökulmasta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

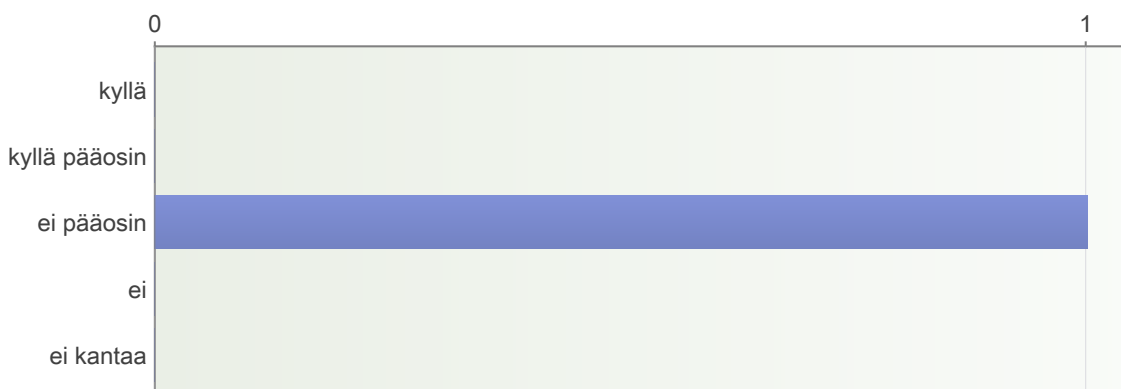
29. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakasseteli lisää valinnanvapautta, mutta epäselvää on, mihin kaikkiin palveluihin asiakas on oikeutettu.

30. 10b. Turvaako asiakassetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämismvastuun kannon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

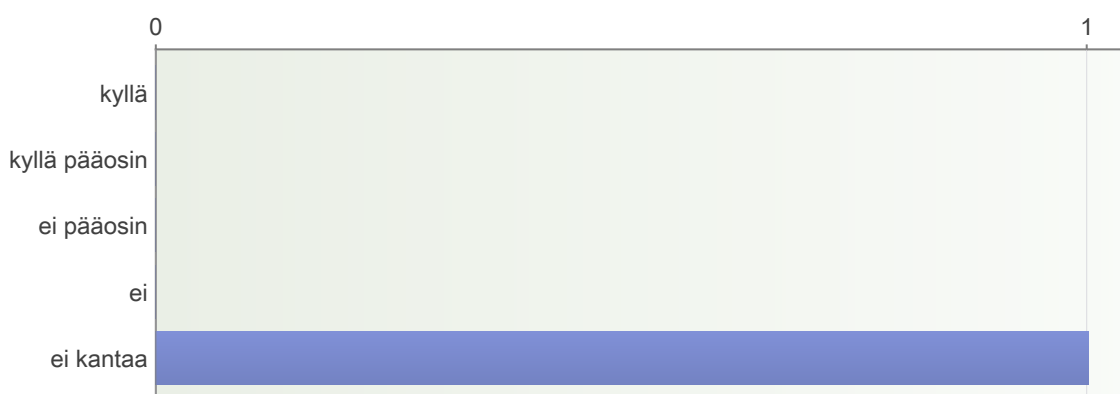
31. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakassetelijärjestelmä on haasteellinen ohjauksen ja valvonnan osalta. Samoin asiakassetelijärjestelmä ohjaa toimintoja entistä enemmän yhtiöittämisen suuntaan.

32. 10c. Ovatko asiakassetelijärjestelmän käyttöönottoa koskevat maakunnan päätöksentekoa koskevat rajaukset riittäviä ja turvaavatko ne asiakkaan valinnanvapauden toteutumisen?

Vastaajien määrä: 1

33. Vapaamuotoiset huomiot.

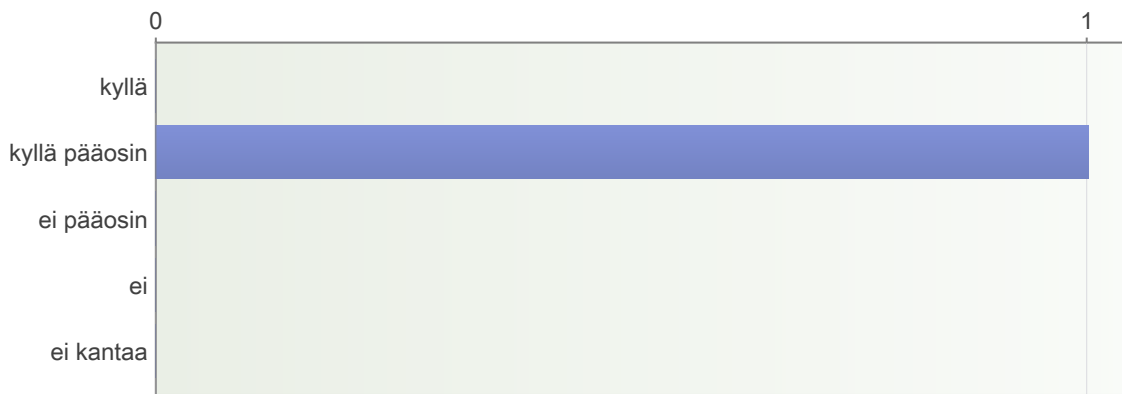
Vastaajien määrä: 1

- Maakunta veloitettu epämääräisesti käyttämään asiakasseteliä "riittävässä määrin", niin että valinnanvapaus toteutuu.

Perusteluissa sanotaan, että vähimmäistaso on 15 % (palvelujen kokonaiskuluista asiakassetelin piirissä). Maakunta olisi tältä osin sidottu asiakasseteliin, oli tarjonta ja tilanne niissä mikä tahansa.

34. 11. Lakiluonnoksen 6 luvussa säädettäisiin henkilökohtaisen budjetin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. Mahdollistavatko säännökset asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

35. Vapaamuotoiset huomiot.

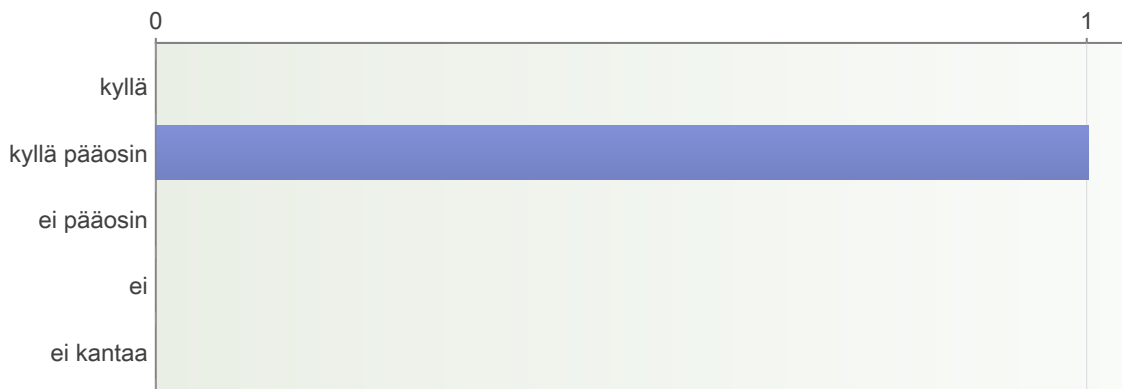
Vastaajien määrä: 1

- Kyllä, mikäli järjestelmä toimii heti v. 2019 alusta.

36. 12. Valinnanvapauslainsäädännön myötä esitetään potilaslakiin ja sosiaalihuollon asiakaslakiin lisättäväksi uusi luku päätöksenteon tukemisesta (tuettu päätöksenteko).

Valinnanvapauslainsäädäntöön sisältyisi potilaille ja asiakkaille erilaisia valinnanmahdollisuuksia (muun muassa suoran valinnan palvelut, maksuseteli, asiakasseteli ja henkilökohtainen budjetti). Näissä erilaisissa valintatilanteissa asiakkaat voivat tarvita tukea valintoja tehtäessä. Onko tuettua päätöksentekoa koskevat säännökset tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

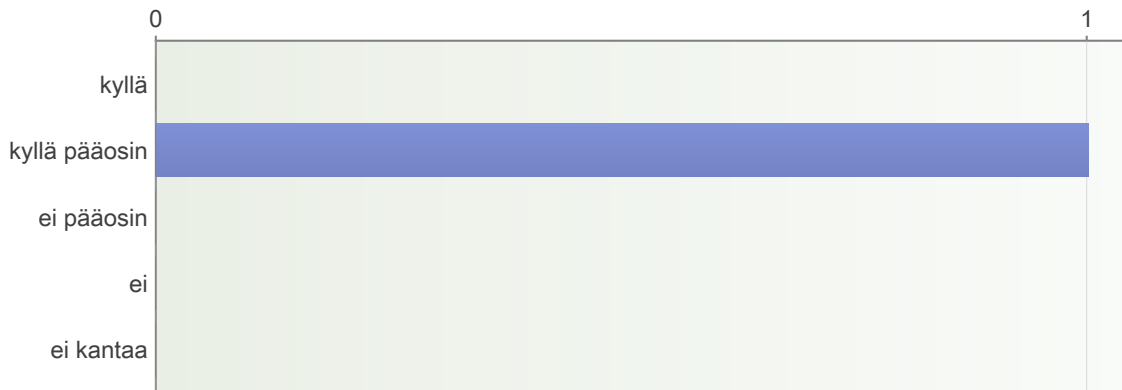
37. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Tuettu päätöksenteko on perusteltua. Toisaalta perusteluissa esitetty toimintamalli vapaaehtoisvoimin tai "vaihtotyönä" ei voi olla vakavasti otettava.

38. 13. Lakiluonnoksen 7 luvussa säädettäisiin palvelun tuottajien hyväksymis- ja sopimusmenettelyistä. 13a. Ovatko säännökset hyväksymismenettelyistä uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

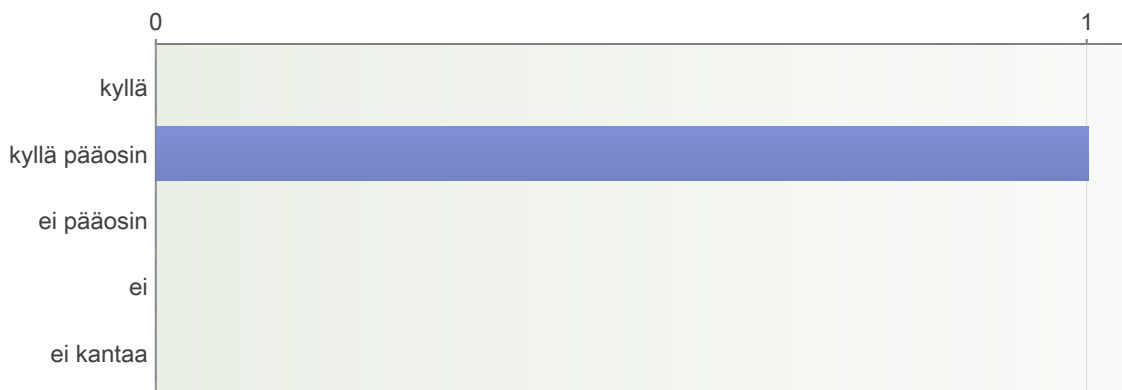
39. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Vaatii asiantuntemusta ja riittävää resurssointia

40. 13b. Ovatko säännökset sopimusmenettelyistä uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

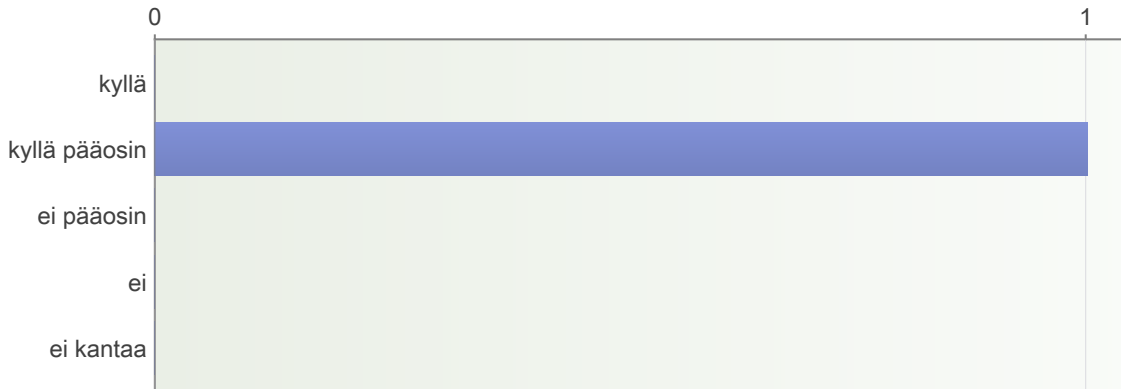
41. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Sopimusmenettelyä tulisi selkeyttää ja saada prosessi mahdollisimman yksinkertaiseksi.

42. 14. Lakiluonnoksen 8 luvussa säädettäisiin palvelujen tuottamisesta ja palvelun tuottajien velvoitteista. Ovatko säännökset uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

43. Vapaamuotoiset huomiot.

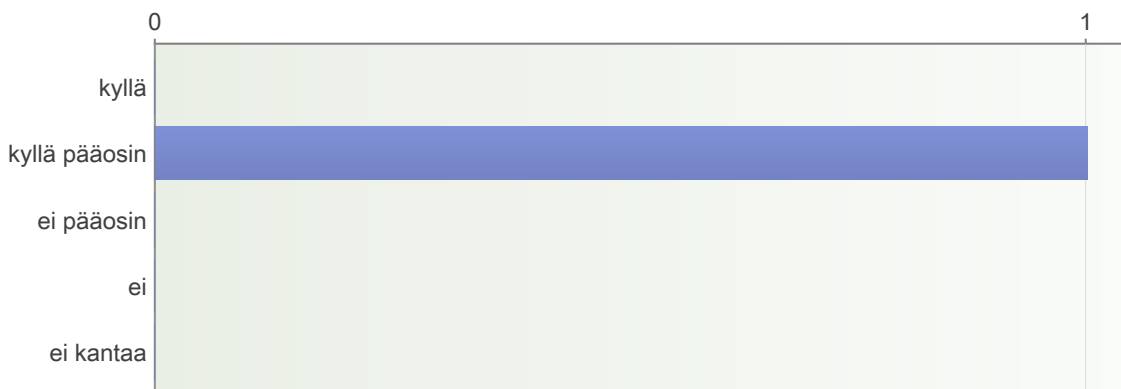
Vastaajien määrä: 1

- Perusteltu, mutta kynnys pienille palvelujen tuottajille voi olla korkea.

44. 15. Lakiluonnoksen 9 luvussa säädettäisiin palvelun tuottajalle suoritettavista korvauksista.

15a. Ovatko suoran valinnan palveluita koskevat kiinteän maksun osuus ja sen määräytymistä koskevat edellytykset riittäviä turvaamaan palvelujen riittävä rahoitus?

Vastaajien määrä: 1

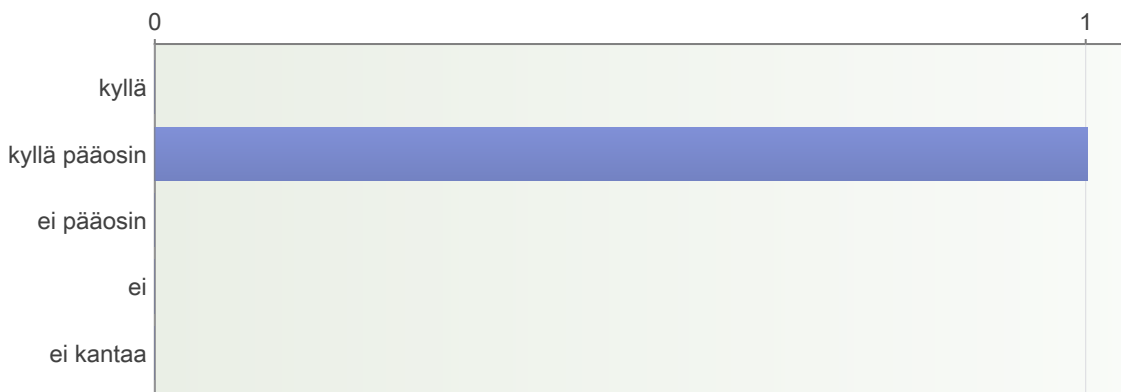
45. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Järjestelmä tulee olla sellainen, että osaoptimointi ts. asiakkaita ei ohjata tiettyjen palvelujen käyttöön, ei ole mahdollista.

46. 15b. Ovatko säännökset muista korvauksista uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

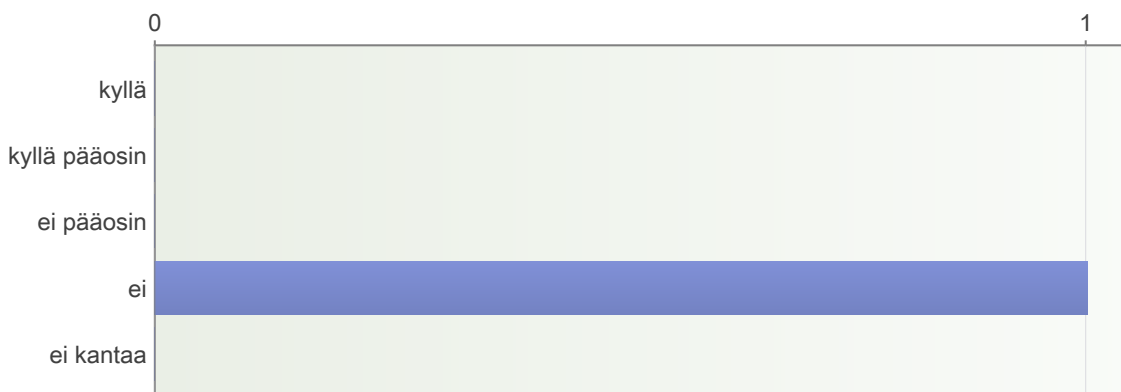
47. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Kannatettavaa, mikäli niin lisätään alueellista yhdenvertaisuutta ja kavennetaan alueellisia hyvinvointieroja.

48. 16. Lakiluonnoksen 11 luvussa säädettäisiin lain voimaantulosta. Ovatko 71 §:n mukaiset siirtymäsäännökset uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

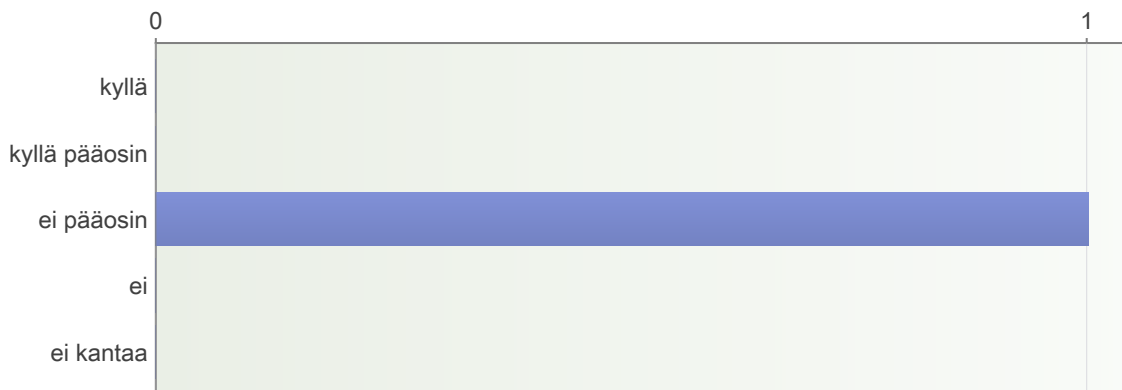
49. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Siirtymäaikaa valinnanvapauden toimeenpanolle tulee varata riittävästi. Muutos on niin suuri, että siirtymäaikaa on oltava enemmän. Näin suurta muutosta ei voi tehdä kerralla, vaan järkevinä kokonaisuuksina ja porrastetulla aikataululla.

50. 17. Antaako esitys maakunnille riittävät edellytykset järjestämisvastuun toteuttamiseen?

Vastaajien määrä: 1

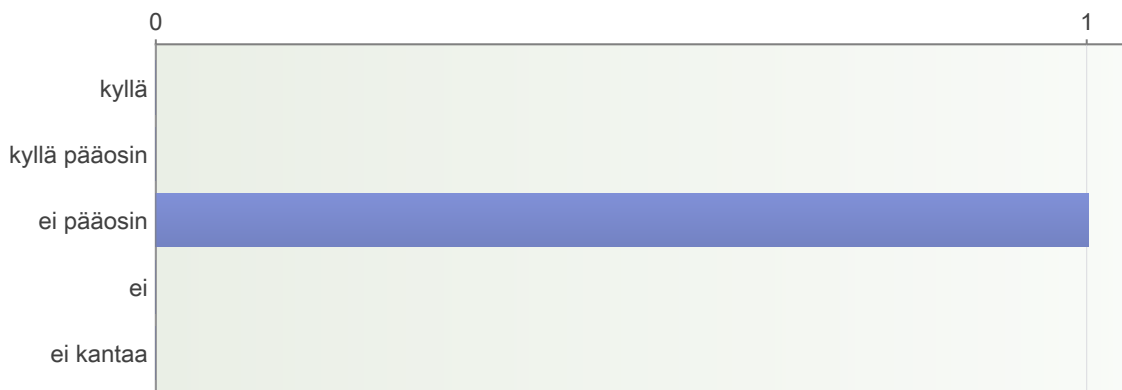
51. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maakunnan tosiasiallinen mahdollisuus käyttää valtaa on rajallinen.

52. 18. Antaako esitys riittävät edellytykset sosiaali- ja terveydenhuollon markkinoiden syntymiseen?

Vastaajien määrä: 1

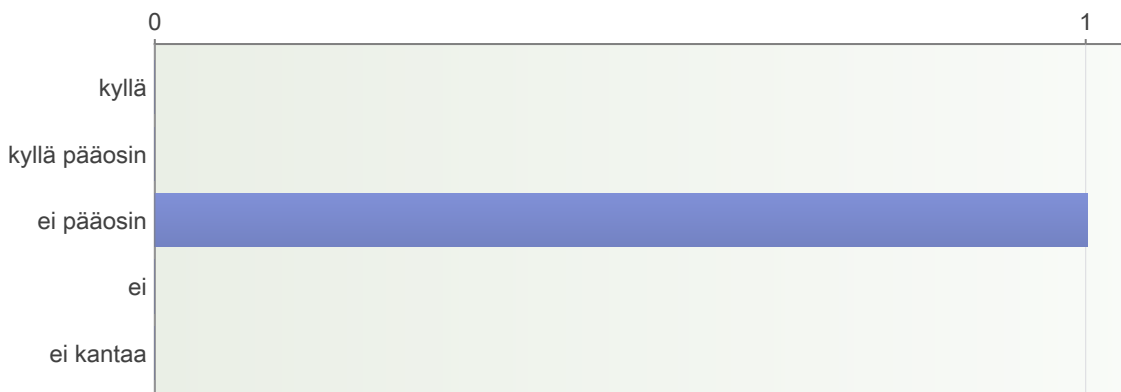
53. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Markkinat tulevat toimimaan isoilla paikkakunnilla isojen tuottajien kesken. Maaseudulla toimijoita ja kilpailua ei samalla tavalla synny. Samoin vaarana on, että markkinat keskittyvät edelleen ja toimijoita on vähän. Pienillä toimijoilla on haastavaa tulla markkinoille.

54. 18b. Antaako esitys riittävät edellytykset pienten toimijoiden toimimiseen sosiaali- ja terveydenhuollon markkinoilla?

Vastaajien määrä: 1

55. Jos ei, miten esitystä tulisi muuttaa?

Ei vastauksia.

56. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Kynnys pienille toimijoille voi käydä liian korkeaksi, jos vaatimuksena on yhtäläinen tietojärjestelmäpalveluihin liittyminen ja raportointivelvollisuus. Pahimmillaan markkinat keskittyvät muutamille isoille toimijoille.

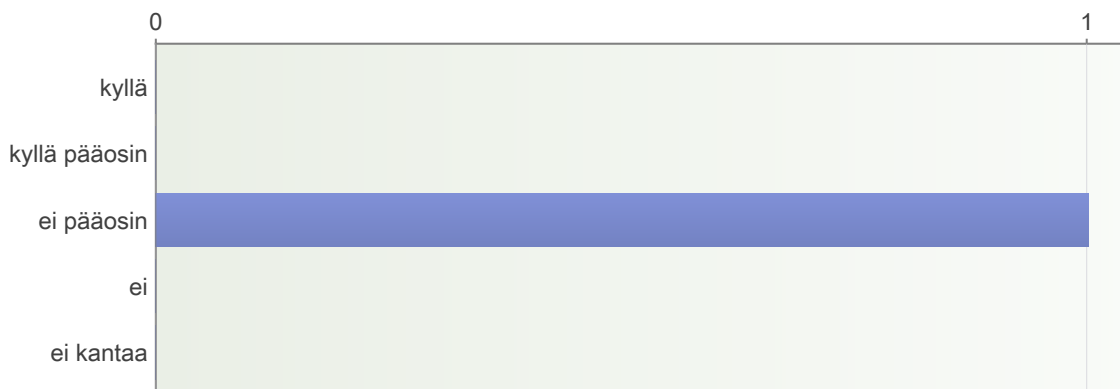
57. 19. Miten ihmisen lisääntyvä mahdollisuus valita palveluntuottaja ja vaikuttaa siten palveluihinsa vaikuttaa ihmisen hoitoon?

Vastaajien määrä: 1

- Parhaimmassa tapauksessa palvelujen laatu ja saatavuus paranee. Mahdollista on myös, että mielikuvat ja mainonta ohjaavat ihmisen valintoja, ei todellinen tieto. Käynnissä olevat valinnanvapauskokeilut ovat arvokkaita tiedon ja kokemuksen keräämisen kannalta ennen koko uudistuksen käyttöönottoa.

58. 20. Onko laki tarkoituksenmukainen hammashoidon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

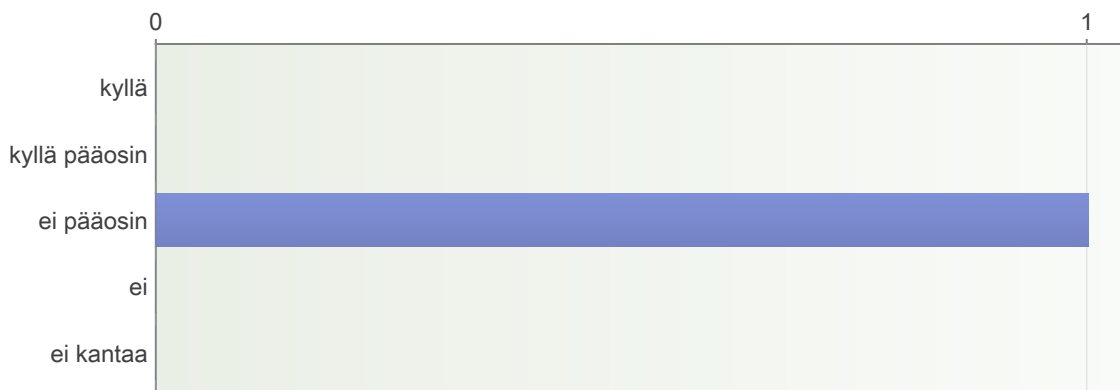
59. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maaseudulla tilanne ei todennäköisesti parane, sillä malli saattaa edelleen vahvistaa palvelujen keskittymistä.

60. 21. Onko uudistuksen vaikutukset arvioitu näkemyksenne mukaan oikein ja riittävästi?

Vastaajien määrä: 1

61. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Uudistus ei vielä ole valmis, vaan valmistelu on kesken ja muutoksia todennäköisesti tulee. Vaikutusten arviointi on tässä vaiheessa hyvin haastavaa.

62. 22. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne tai jäsenorganisaatioidenne asemaan?

Vastaajien määrä: 1

- Muutos on niin iso, että sen kaikkien vaikutusten arviointi on mahdotonta. Kunnallinen itsehallinto muuttuu ratkaisevasti, samoin kuntien taloudellinen pohja. Epävarmuutta aiheuttaa mm. kiinteistöjen kohtalo.

63. 23. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Ei vastauksia.

64. 24. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Ei vastauksia.